

ДИГИТАЛНО-БИОЛОШКО

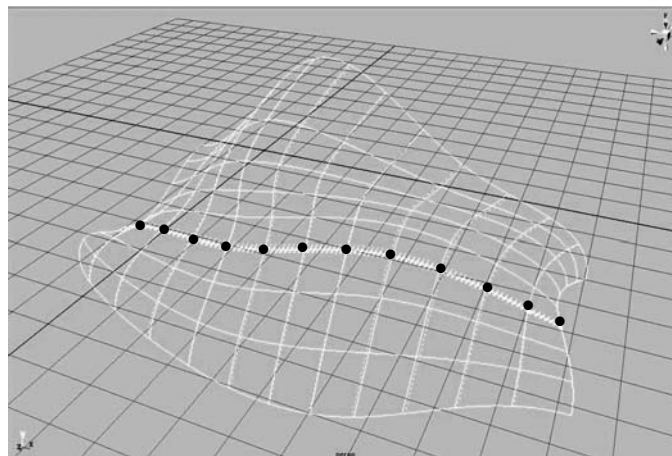
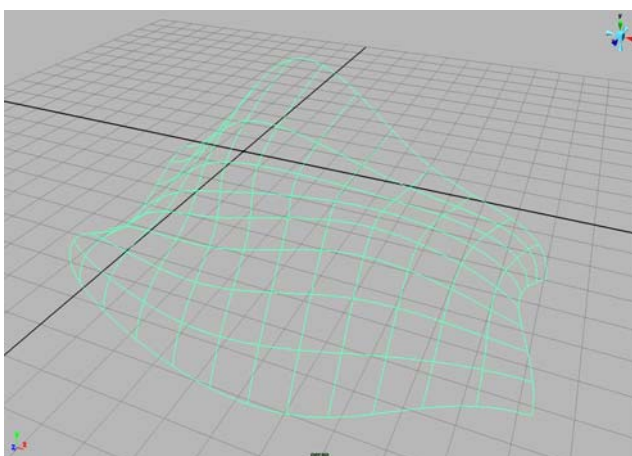
Марица Радојчић

Међу изложеним радовима НЕМА НИЈЕДНЕ фотографије.
СВИ радови (изузев скулптуре) генерисани су РАЧУНАРОМ.

КОРИШЋЕНИ СОФТВЕРИ:

Autodesk Maya 8.0, Adobe Premier Pro 7.0
Adobe Illustrator CS4, Adobe Photoshop CS4

Уоквирени текст поставила сам на изложби у галерији УЛУС недељу дана после отварања као обавештење, јер су посетиоци мислила да су већина радова фотографије. То ми је сметало (не зато што не волим фотографију, напротив ја се годинама и тим медијем бавим), већ зато што нисам хтела да људи буду у заблуди. Све су то били дигитални радови, алгоритамски генерисани. Кад се завири испод површинског бојеног слоја долази се до праве математичке приче – до мреже линија

смештених у координатном систему. Свака линија је одређена тачкама, свака тачка, по Декарту, одређена је тројкама бројева. Потом се између тих тачака – одредница умеће довољан број нових тачака све док око престане да их разликује и све то види као непрекидну линију. Те конструкције тачака и линија су математичке, тачније *алгоритамске* – ефективним поступцима, корак по корак, при чему те кораке може да изводи и машина – рачунар. Кад се заврши конструкција мреже која има обресе жељеног геометријског објекта онда се она пресвлачи бојеним површинским слојем, слично као што би се стварна жичана мрежа облепљивала неком хартијом или тканином и потом бојила.

Реч дакле се о посебној врсти дигиталних објеката који су генерисани алгоритамски помоћу рачунара. Али тај дигитални резултат је тако уверљив да све на први поглед изгледа да је само слика реалног света. То ми је помало сметало те сам поставила уоквирени текст као објашњење. Подсвесно сам ипак била задовољна, а тако се претпостављам осећа и сваки успешан фалсификатор кад успе да начини тако добар фалсификат који је тешко разликовати од оригинала.

[Слично ми се десило пре десетак година са пројектом ПОВРАТАК ОДЛАСКА кад су и стручњаци поверовали да су пројекције у амбијенту који је представљао унутрашњост мог стомака (са грчењем црева и шикљањем крви) снимљени током операције.]

Да ли је уоквирено објашњење заиста било неопходно као што ми се у први мах чинило, да ли је разлика између дигиталног и биолошког толико велика да се та два света уопште не дотичу и треба ли их стриктно разликовати? Та су ме питања мучила, нарочито у доба кад сам се борила са раком, пре десетак година. Размишљајући и анализирајући сопствену болест: како и зашто се развијала, како је достигла кулминацију, како је почела да јењава, стекла сам снажан унутрашњи осећај и уверење да је

та болест математичке, тачније алгоритамске природе. Наравно тако нешто нисам помињала лекарима јер имам негативно искуство са математичким закључцима о својим болестима. Ипак била сам чврсто уверена да је тај биолошки процес који карактерише рак посве сличан неком фракталном процесу, са неким бесконачним математичким нагомилавањем, дакле да то спада у оне идеје које су ме и у математици и у уметности посебно занимале па чак и опседале: необузdana деоба ћелија која иде у бескрај до потпуног колапса организма и до смрти, до *лимеса* (у овом случају бескрајно великог). Много година касније схватила сам да сам била у праву. Читајући новинске текстове о супстанци ДЦА (дихлорацетату) за коју кажу да лечи рак тако што подстиче митохондрије да реактивирају процес *апоптозе* (то је ћелијски програм за самоуништење који је код ћелија захваћених тумором прекинут). Без тог програма тумори необуздано расту јер њихове ћелије одбијају да се угасе.

Ето, моје убеђење да је рак алгоритамска прича добило је потврду у биолошким истраживањима. Све ме то у мислима води даље: да је свеколика биолошка суштина у ствари алгоритамска, па да дакле и нема разлике између дигиталног и биолошког. Е, сад какви су то који биолошки алгоритми, и да ли их можемо сазнати, теоријски засновати како се то обично ради – математички, то су сад већ друга питања. Знатно сложенија. Будући да ти алгоритми нису наше људско дело, биће веома тешко, а по мом убеђењу и немогуће, продрети потпуно у њихову суштину. То већ не спада у домен науке (ту ће се многи научници на мене наљутити), већ у неке друге домене. Ту се задире у питања Творца, јер како уопште можемо очекивати да нешто потпуно објаснимо ако не знамо ништа о настанку. То је као чепркање по зрнцима песка у трагању за истином о целој пустињи. Уосталом, то моје уверење се заснива и на једном од најпознатијих математичких резултат – *Геделовој теореме*, према којој природне бројеве није могуће засновати као теорију првог реда, на онај уобичајени математички начин: аксиоме, теореме, докази. За заснивање природних бројева неопходно је изаћи „изван“ њих, у неки моћнији математички свет (теорије другог реда, рецимо).

Пројект ДИГИТАЛНИ ПОХОД НА ШУМУ треба да буде пример симбиозе дигиталног и биолошког, апстрактног и реалног гранања, како визуелно тако и звучно. Можда је та симбиоза само покушај приближавања оних слојева реалности који нама и нашим данашњим чулима нису доступни, покушај продора у разгранатости наше датости, нашег бивствовања, нашег јаства које су можда много сложеније и далекосежнија од онога нам појмљивог и сазнатљивог.

[Инспирисано разговором који сам водила са Милицом Лапчевић 14. јуна 2012. на отварању моје изложбе у Галерији УЛУС.]